Gemeente Assen

Raadsvoorstel

Onderwerp	**Regeling zonder Meer voor Noord Midden Drentse samenwerking voor inkoop van WMO en Jeugd**
Kenmerk	
Datum verzending	vrijdag 8 oktober 2021
Besluitvormende raad	donderdag 18 november 2021
Consulterende raad	
Namens	het college van burgemeester en wethouders van gemeente Assen de heer M.L.J. Out, burgemeester de heer T. Dijkstra, secretaris

1 Beslispunten

1.1 Het college toestemming te geven tot het aangaan van de regeling zonder meer Noord Midden Drentse Samenwerking voor inkoop van WMO en Jeugd.

2 Inleiding

Al sinds 2014 werken we in Noord Midden Drenthe samen om de contractering van maatwerkvoorzieningen Jeugd en Wmo en alles wat daarbij komt kijken goed te regelen.

Alle vijf colleges zijn ervan overtuigd dat we met vijf gemeenten willen blijven samenwerken om de meest passende maatwerkondersteuning voor inwoners in te kopen voor Wmo en Jeugd. We werken samen, omdat we elkaar nodig hebben om een serieuzere gesprekspartner voor aanbieders te zijn, om meer slagkracht te hebben en daarmee efficiënter te werken en meer kennis in huis te hebben. Dit brengt een professionaliseringsopgave met zich mee. Deze slag maken we nu met aanpassing van de ambtelijke organisatie van de samenwerking. Daarbij willen we de samenwerking van een privaatrechtelijke nu een publiekrechtelijke juridische basis geven.

Regeling zonder meer

De regeling zonder meer is het vastleggen van de huidige werkwijze. Het bevat een set afspraken over samenwerking, met het verschil dat het publiekrechtelijk is en ingebed in de Wet gemeenschappelijke regelingen. Daarmee ondervangen we de nadelen die aan een privaatrechtelijke overeenkomst kleven. De regeling zonder meer is de lichtste vorm waarmee samenwerking publiekrechtelijk geregeld kan worden.

De verantwoordelijkheden van de colleges en gemeenteraden veranderen bij een regeling zonder meer niet en de medewerkers blijven in dienst van de verschillende gemeenten. De keuze voor een regeling zonder meer sluit aan bij de wens om als gelijke partners samen te werken en tegelijkertijd het zo simpel mogelijk te houden.

De ontwikkeling in de contractering sinds 2014

In die achter ons liggende periode hebben we drie contracteringsrondes gehad die zich kenmerkten door een oplopende inhoudelijke ambitie. De eerste inkoopstrategie in 2014 was nog relatief bescheiden door hoofdzakelijk contracten af te sluiten die gebaseerd waren op het PxQ-principe.

In de tweede ronde (2017) legden we de lat een beetje hoger. We kozen voor resultaatgericht inkopen. De ondersteuningsbehoefte van de inwoner stelden we meer centraal. Dat vroeg over de hele linie een andere manier van (samen)werken. De inwoner werd gevraagd na te denken over te bereiken resultaten. De zorgaanbieder werd uitgedaagd zelf na te denken hoe de inwoner het beste ondersteund kon worden. De gemeente kreeg een sterkere rol in het regisseren van de geboden ondersteuning aan de inwoners, het managen van de contracten en het sturen op de kwaliteit ervan.

In de derde ronde die we in 2020 hebben afgesloten kozen we voor strategisch inkopen. In de inkoopstrategie hebben we vastgesteld dat elke inhoudelijke opgave een strategie op maat heeft. Voor de inwoners levert het een passend zorgaanbod op dat mee kan bewegen met hun ondersteuningsbehoeften. De zorgaanbieders krijgen per aanbesteding een ontwikkelrichting mee. Voor gemeenten betekent dit dat voortdurende monitoring noodzakelijk is om te kunnen sturen.

Het samenwerkingsverband professionaliseerde niet mee

Er is gekozen voor een steeds hoogwaardiger vorm van contracteren, maar we zijn in de samenwerking onvoldoende ‘meegeprofessionaliseerd’. Daar waren en zijn ambtelijk zorgen over. Hoe houdbaar is de huidige wijze van samenwerken tegen het licht van deze inkoopstrategie? Het adviesrapport ‘Professionaliseren in samenwerken’ bevestigde wat ambtelijk al werd vermoed: de huidige wijze van samenwerken is toe aan een herziening. Dat is verstandig om meerdere redenen.

- *Meer grip op financiën door slagvaardiger organisatie*. Alle gemeenten in deze samenwerking kampen in meer of mindere mate met financiële tekorten. De budgetten vanuit het Rijk houden geen gelijke tred met het aantal mensen dat aangewezen is op ondersteuning, de verzwaring van de ondersteuningsbehoefte, de stijgende kosten van de ondersteuning en het dalen van de eigen bijdragen. Om grip te krijgen op de financiën is meer inzicht nodig. Door de samenwerking compacter en professioneler te organiseren, winnen we aan slagvaardigheid en slagkracht.
- *Professioneel tegenspel bieden*. Zorgaanbieders organiseren zich steeds meer en laten vaker juridisch van zich horen. De afgelopen contracteringsronde hebben we te maken gehad met diverse juridische procedures. Willen we professioneel tegenspel bieden in het steeds complexere zorglandschap, hebben we voldoende menskracht nodig, goede kwaliteit, zodat we niet of minder externe kennis hoeven in te huren.
- *Goede juridische basis*. Juridisch gezien is onze samenwerking aan herziening toe. We lopen (fiscale) risico’s met de huidige vorm van samenwerken op basis van een convenant. De netwerksamenwerking moet voorzien worden van een sterke en stabiele juridische basis.

Rol van samenwerkingsverband en de afzonderlijke gemeenten

De rol van het samenwerkingsverband is om namens de vijf gemeenten zorg te dragen voor kwalitatieve hoogwaardige inkoop van maatwerkvoorzieningen Jeugd en Wmo die op een efficiënte wijze plaatsvindt. We blijven binnen de samenwerking qua inhoud in essentie hetzelfde samen doen.

In een professionele samenwerking waarin gelijkwaardigheid en vertrouwen de basis vormen is het samenspel tussen alle partijen van belang. Dat kan alleen als het samenwerkingsverband ván de samenwerkende gemeenten is. Ieder behoudt zijn eigen rol.

Gemeenten blijven net zoals nu individueel verantwoordelijk voor dossiers zoals algemeen jeugd- en preventief jeugdbeleid, algemeen Wmo-beleid, sport, gezondheidsbeleid, welzijnswerk, lokaal onderwijsbeleid en de wijze waarop de Toegang is georganiseerd.

3 Keuze juridische vorm

Met in het achterhoofd de hoge inhoudelijke ambitie, de professionaliseringsslag die noodzakelijk is en de verschillende rollen die er zijn, is onderzocht welke juridische vorm daar het best passend bij is. De behoefte bestaat om als gelijke partners samen te blijven werken. Tegelijkertijd is er behoefte aan meer zakelijke afspraken ten behoeve van een vlotte besluitvorming en het voorkomen van fiscale risico's.

Uitgebreide verkenning juridische vorm heeft plaatsgevonden

Alle mogelijke varianten van de juridische vorm zijn verkend met zowel zakelijke, organisatorische als ook politieke en democratische aspecten, inclusief de voor- en nadelen. In de bijlage 3 'Verkenning juridische vorm' wordt dat overzicht gegeven.

Uit de verkenning blijkt dat de samenwerking het best via de publiekrechtelijk weg vormgegeven kan worden. De Wet gemeenschappelijke regelingen biedt waarborgen als het gaat om het afleggen van verantwoording, openbaarheid en control. Daarnaast zijn er nog meer praktische en kostentechnische voordelen. In geval van publiekrechtelijke samenwerking geldt een btw-vrijstelling en is er een vrijstelling voor vennootschapsbelasting. De publiekrechtelijke samenwerking is in de wet zo vormgegeven dat deze meer zichtbaar is voor de raad en dus voor de burgers. De democratische inbedding is veel groter dan bij een privaatrechtelijke samenwerking.

De regeling zonder meer sluit het beste aan

Alles overwegende sluit de keuze voor een regeling zonder meer het beste aan bij de wensen. De regeling zonder meer is bij uitstek geschikt om de huidige samenwerking te formaliseren en de toepasselijkheid van privaatrecht met de daaraan verbonden fiscale risico's, op de samenwerking te voorkomen. De regeling zonder meer is de lichtste vorm waarmee samenwerking publiekrechtelijk geregeld kan worden.

Hiermee wordt géén hele nieuwe organisatie opgetuigd zoals bij de GGD, VRD of RUD. Het is géén aparte rechtspersoon. Er is géén aparte organisatie die gemanaged moet worden met een directeur met "marktconform salaris".

De regeling zonder meer is niet meer dan wat er op dit moment is: een set afspraken over samenwerking, maar met het verschil dat het publiekrechtelijk is en zonder de nadelen die aan de privaatrechtelijke overeenkomst kleven. De verantwoordelijkheden van de colleges en gemeenteraden veranderen niet en de medewerkers blijven in dienst van de eigen gemeente.

4 Beoogd effect

Juridische basis onder de doorontwikkeling van de samenwerking op het gebied van de samenwerking van Noord en Midden Drentse gemeenten op het gebied van inkoop van WMO en Jeugdwet.

5 Argumenten

5.1 Conform de Wet gemeenschappelijke regelingen dient uw raad toestemming te verlenen voor het aangaan van de regeling zonder meer. Toestemming kan worden onthouden wegens strijd met het recht of met het algemeen belang (artikel 1, lid 2 tweede volzin van de Wet gemeenschappelijke regelingen).
5.2 Professionaliseringsslag van de NMD organisatie.
5.3 Juridische publiekrechtelijke basis onder de huidige samenwerking.

6 Kanttekeningen

6.1 Geen.

7 Kosten, baten en dekking

Er is geen sprake van kosten voor de keuze van de juridische vorm.

8 Communicatie, participatie

De Participatieraad en de Raad voor Cliëntenparticipatie zijn over dit voorstel geïnformeerd.
Aan de gemeenteraden van de andere vier gemeenten wordt een zelfde voorstel voorgelegd.

9 Inclusie

Goede inkoop van ondersteuning op het gebied van maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp helpt inwoners om mee te doen in de samenleving en draagt zo bij aan een inclusieve samenleving.

10 Vervolg

Het college van de gemeente Midden-Drenthe maakt vervolgens vóór 1 januari 2022 de regeling bekend door kennisgeving van de inhoud daarvan in het gemeenteblad van Midden-Drenthe.

11 Bijlagen

1. Bijlage 1 Regeling zonder meer Noord Midden Drentse samenwerking.
2. Bijlage 2 Toelichting op de Regeling zonder meer Noord Midden Drentse samenwerking.
3. Bijlage 3 Verkenning juridische vorm Noord Midden Drentse samenwerking.

De raad van de gemeente Assen,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 8 oktober 2021,

Besluit

1.1 Het college toestemming te geven tot het aangaan van de regeling zonder meer Noord Midden Drentse Samenwerking voor inkoop van WMO en Jeugd.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van donderdag 18 november 2021.

De raad voornoemd,

Voorzitter, M.L.J. Out

Griffier, J. de Jonge